Rok 10. Warszawa, dnia 30 kwietnia 1934 r. Nr. 8

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE

ORGAN ZWIĄZKU MIEJSKICH I POWIATOWYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE

Komitet Redakcyjny: *Józef Rożkowski, Juljusz Zdanowski, Jarosław Żaboklicki.*
Redaktor — *Bolesław Obszyński.*

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi:

Rocznie	zł. 28.—
Półrocznie	„ 14.—
Kwartalnie	„ 7.—
Miesięcznie	„ 3.—
Cena Nr. pojedyńcz.	„ 1.40

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Warszawa, ul. Ś-to Krzyska 13.
Konto czekowe w P. K. O. Nr. 1520.
Nakład i wydawnictwo „Samorządowego Instytutu Wydawniczego" Sp. z ogr. odp. w Warszawie, ul. Ś-to Krzyska Nr. 13 — Telef. 5-92-63.

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.
Przedruk dozwolony za podaniem źródła

CENY OGŁOSZEŃ
Strona w tekście: 450 zł., 1|2 str 225 zł., 1|4 str. 112,50 zł. Poza tekstem za stronę 300 zł., 1|2 str. 150 zł., 1|4 str. 75 zł.
Dla instytucyj komunalnych i oszczędnościowych: bilanse i tabl. (dostarc. bezpośrednio do administracji) za str. 150 zł., 1|2 str. 75 zł., 1|4 37,50 zł.

Konkursy propagandowe wśród dziatwy szkolnej

Na pracę propagandową wśród dziatwy i młodzieży szkolnej zwraca się u nas ostatnio coraz większą uwagę. Zagranicą już dawno istnieje i rozwija się stale specjalny dział propagandy szkolnej, zorganizowany i ulepszany na podstawie obserwacyj z życia młodego pokolenia.

Społeczeństwo zrozumiało tam, że cnotę oszczędności należy umacniać i kształcić w człowieku od dziecka. To też szkolne kasy oszczędności w Stanach Zjednocz., Belgiji, Hiszpanji, Szwecji jak i w innych państwach, mogą dziś poszczycić się naprawdę pięknemi wynikami tak co do wielkości sum, złożonych przez dziatwę szkolną w tych kasach, jak zwłaszcza — ilością książeczek oszczędnościowych.

Nie posiadamy ścisłych danych, dotyczących szkolnych kas oszczędności w Polsce, w każdym razie możemy bez samochwalstwa powiedzieć, że pod tym względem zrobiliśmy dużo i w porównaniu z innemi krajami nie potrzebujemy się wstydzić osiągniętych wyników.

Wprawdzie w programach naszego szkolnictwa powszechnego niema dotychczas miejsca na systematyczne nauczanie oszczędności, jednakże Związki K. K. O. zawsze duży nacisk kładły na zakładanie i rozwój szkolnych kas oszczędności, wciągając do akcji szerokie zastępy nauczycielstwa, opracowując dla Kas regulaminy, schematy i wzory, które K. K. O. rozdawały bezpłatnie; wprowadzając znaczki oszczędnościowe ,skarbonki i t. p.

Dzięki tej inicjatywie Związków, dzięki coraz lepszemu rozumieniu przez same K. K. O. znaczenia propagandy wśród młodzieży — akcja oszczędności szkolnej ruszyła już dawno z martwego punktu i rozwija się coraz pomyślniej.

Inicjatywa Związku spotkała się także z uznaniem i co do metod pracy propagandowej w środowisku dziatwy szkolnej. Oprócz corocznych w „Dniu Oszczędności" pogadanek i odczytów na tematy oszczędnościowe w szkołach i salach publicznych, pochodów dziatwy szkolnej z różnemi emblematami, rozdawnictwa książeczek oszczędnościowych z wkładami zawiązkowemi i t. p., poczęto praktykować w szkołach przy wybitnej pomocy sfer nauczycielskich urządzanie różnych konkursów, w których wyniku dzieci bliżej zaznajamiały się z istotą oszczędności i jej dobroczynnemi skutkami.

Na wyróżnienie zasługują przedewszystkiem konkursy wypracowań na tematy oszczędnościowe w szkołach. Tam, gdzie istnieją stałe Komitety Propagandy Oszczędności — prezydjum Komitetu, gdzieindziej — dyrektor K. K. O. w porozumieniu z inspektorem szkolnym i przedstawicielem ciała nauczycielskiego, opracowują tematy, rozsyłane następnie do kierowników szkół powszechnych. I oto, w okresie przed „Dniem Oszczędności" wielotysięczne rzesze małych obywateli głowią się i pocą nad wypracowaniem; wciągają do pomocy starsze rodzeństwo, rodziców i znajomych, aby godnie odpowiedziawszy na zadane pytania np. „Dlaczego należy oszczędzać?" — ubiegać się o nagrodę w postaci — książeczki oszczędnościowej swej powiatowej lub miejskiej K. K. O.

I w „Dniu Oszczędności" 15 do 20 tysięcy wypracowań obecnych i przyszłych ciułaczy powiatu stanowi plon, z którego większy lub mniejszy procent pozostanie trwałym dorobkiem społeczeństwa. Jeżeli uwzględniamy stale wpływ starszego pokolenia na dzieci i młodzież, jeżeli działając na nie systematycznie w pewnym kierunku, mówimy słusznie, że je wychowujemy, to nie mniej wszakże należy przyznać, iż i — vice versa — sami również ulegamy wpływom tego młodego i nawet najmłodszego pokolenia. Chcę przez to podkreślić, że nawet takie, wspólne nieraz w rodzinie, opracowywanie

tematów oszczędnościowych — nie pozostaje bez wpływu na całą rodzinę, do której w ten sposób dociera propaganda. Liczne przykłady z życia K. K. O. są tego dowodem.

Komunalne Kasy Oszczędności powinnyby inicjować takie konkursy częściej, — przynajmniej dwa razy do roku, a w planie repartycyj książeczek oszczędnościowych, jako premji z niewielkim warunkowym wkładem zawiązkowym, uwzględniać stopniowo coraz większą ilość klas.

Od niedawna zapoczątkowano u nas innego jeszcze rodzaju konkursy wśród dziatwy szkolnej, mianowicie na barwny plakat na tematy oszczędnościowe. Cel ten sam, a choć ogarnia może mniejszą liczbę uczestników z pośród bardziej uzdolnionych w rysunku, jednak stanowi dużą siłę atrakcyjną. Wymaga również pewnego wysiłku w określonym ściśle kierunku i spełnia swą rolę znakomicie.

W ubiegłym roku K. K. O. powiatu lipnowskiego zebrała w drodze konkursu kilkadziesiąt prac uczniów i uczenic od drugiej do siódmej klasy, wyróżniając sześć z tych plakatów nagrodami i wywieszając je na ścianach swego lokalu.

W numerze 4 „Oszczędności" z dnia 28 lutego r. b. zamieszczono odbitkę 22 prac dziatwy, nadesłanych na konkurs, ogłoszony przez K. K. O. m. Pabjanic.

A w niniejszym znowu — zamieszczamy fotografję takichże plakatów, nadesłanych w liczbie 14 Związkowi do oceny przez K. K. O. powiatu nie-

Projekt plakatu wykonany przez I. Łopaciukównę, uczen. VII kl. Szkoły Powszechnej w Nieświeżu, odznaczony przez Zarząd Związku Miejs. i Pow. Kas Oszczędności nagrodą I-szą.

Projekt plakatu wykonany przez Eugenjusza Kułakowskiego, ucznia kl. IV b. Gimnazjum w Nieświeżu, odznaczony przez Zarząd Związku Miej. i Pow. Kas Oszczędności nagrodą II-ą.

świeskiego. Zarząd Związku w celu zachęcenia młodocianych propagatorów oszczędności do dalszej pracy w tym kierunku postanowił przyznać im nagrody, wyróżniając plakat, oznaczony Nr. 1 — nagrodą w kwocie 25 zł., Nr. 2 — 15 zł., Nr. 3 — 10 zł., Nr. 4 — 5 zł.

Należy zauważyć, że wśród tych prac dzieci i młodzieży ze szkół powszechnych i średnich, niektóre posiadają już wyraźne cechy zdolności rysunkowych i malarskich. Inne — naiwne w pomyśle i nieśmiałe w rysunku, niemniej wszakże są sercu naszemu miłe, świadcząc o najlepszych chęciach i dążności do zastosowania w plakacie nabytej już wiedzy o oszczędności i znaczeniu oszczędzania (cytaty haseł lub oświadczeń wybitnych mężów). Niektóre w swojskim kolorycie ukazują z właściwą dzieciom ostrością podpatrzone objawy życia codziennego na Kresach i malują — ideał bytu człowieka oszczędzającego.

Popierajmy więc i rozwijajmy rozbudzone już dążności młodocianych autorów, a wyrosną z nich zastępy pracowitych i oszczędnych obywateli.

Konkursy na barwne plakaty oszczędnościowe winny sobie zdobyć prawo obywatelstwa w Zarządach K. K. O. równocześnie i obok konkursów na wypracowania szkolne.

F. Ś.

Zasady nowoczesnej racjonalnej Księgowości

(D. c.).

V. RACJONALNE GRUPOWANIE RACHUNKÓW I KONT W KSIĘGOWOŚCI. (PLAN KONT).

Wśród wielu niedomagań dotychczasowej księgowości niepoślednie miejsce, zdaniem racjonalistów, zajmuje chaotyczność pracy, t. j. brak dobrze przemyślanego planu rachunków i kont buchalteryjnych. Zwalczając namiętnie te niedomagania oraz dążąc stale do wyszukiwania nowych i lepszych dróg i metod, racjonaliści zwrócili baczną uwagę i na ten odcinek pracy księgowego, poświęcając w literaturze i praktyce sporo czasu na jego uporządkowanie.

Nie można oczywiście w zupełności podzielać zdania racjonalistów, iż w dotychczasowej księgowości pod tym względem jest aż tak źle, jak oni twierdzą. I dawniejsze metody opierały i opierają się na pewnym przemyślanym planie rachunków rzeczowych. Od amerykańskiej metody, którą racjonaliści uważają za starą, z biegiem czasu nawet powstała t. zw. księgowość grupowa (Gruppen - Buchhaltung), w której rachunki są połączone w grupy, tworzące pewną całość, lub dotyczące pokrewnych składników majątkowych. Takie grupowanie ułatwia znakomicie porównanie kilku kolejnych okresów rachunkowych, zbieranie danych statystycznych, kalkulacyjnych i t. p. Musimy jednak przyznać, że plany kont i rachunków w dotychczasowej księgowości cechowała pewna sztywność, pochodząca stąd, że dotychczasowe metody opierały się wyłącznie na oprawionych księgach buchalteryjnych, które oczywiście nie mogły mieć takiej elastyczności, co system luźnych kart. Ten system dopiero, który powstał przed kilkudziesięciu laty, stał się w rękach racjonalistów i organizatorów wielkim atutem i bardzo poważnym środkiem organizacyjnym. Korzystając z tego systemu, można nadać grupowaniu rachunków i kont żądaną i do przedsiębiorstwa dopasowaną formę nietylko odrazu na początku okresu rachunkowego (to możliwe jest i przy starych metodach), lecz można w miarę potrzeby i zależnie od zmieniających się warunków w dowolny sposób zmieniać grupowanie rachunków i podczas tego okresu, tworzyć nowe grupy, podgrupy i t. p.

Każdy więc systematycznie pracujący księgowy powinien znać ogólne zasady grupowania rachunków i kont. Da mu to możność zgrupowania liczb w sposób, który mu pozwoli łatwiej orjentować się w sytuacji, a kierownictwu w swoich rozmyślaniach i decyzjach.

Zadaniem więc niniejszego artykułu jest zaznajomić czytelników z zasadami, a w ogólnych zarysach tez ze szczegółami tego zagadnienia.

Przechodząc do omówienia tych zasad i szczegółów należy przedewszystkiem odpowiedzieć na następujące pytania:

a) jak daleko ma sięgać podział,

b) pod jakim kątem widzenia powinno się tworzyć rachunki i grupy.

Odpowiadając na pierwsze z tych pytań, musimy stwierdzić, że podział na rachunki, grupy i podgrupy ma sięgać tak daleko, jak daleko ma sięgać kontrola. Rachunków i kont musimy otworzyć tyle, ile mamy do obserwacji składników majątkowych i źródeł wynikowych. Plan musi dać jaknajwiększą przejrzystość i dotrzeć do najdrobniejszych szczegółów, jednak bez niepotrzebnego rozdrabniania. Jak i we wszystkiem, i tu musi być zachowany umiar. Każdy rachunek, który nie miałby do spełnienia pewnego zadania, bądź to pod względem ewidencyjnym, kalkulacyjnym lub statystycznym, byłby zbytecznym i stanowiłby tylko niepotrzebny balast.

O ile chodzi o drugie z tych pytań, należy się wystrzegać dwóch rzeczy. Otóż niektórzy mniej doświadczeni i mało twórczy organizatorzy popełniają często błąd, że, przystępując do ułożenia planu, idą po linji najłatwiejszej, opierając swój plan albo na istniejącym już systemie rachunków Księgi Głównej, albo też na pozycjach, jakie wykazuje bilans. I jedno i drugie racjonaliści uważają za z gruntu fałszywe. Opieranie się na dotychczasowej Księdze Głównej (oprawionej) nie jest wskazane, gdyż przy otwieraniu w niej rachunków księgowy zawsze mniej lub więcej jest skrępowany: przy metodzie włoskiej rozrzuceniem rachunków na różnych stałych foljach, zaś przy metodzie amerykańskiej niedostatecznością rubryk. Plan taki, jak już wspominałem wyżej, nie może być tak bardzo elastycznym, jakby to było potrzebnem. Pewna sztywność pozostanie zawsze.

Opieranie się zaś na pozycjach bilansowych jest jeszcze gorsze, gdyż bilans, jak wiadomo, przedstawia nam stan przedsiębiorstwa w pewnym momencie, i to w momencie, kiedy przedsiębiorstwo na pewien czas, jakby zamiera.

Księgowy natomiast ma ułożyć plan w ten sposób, aby rachunki i konta buchalteryjne były odzwierciadleniem organizmu przedsiębiorstwa, znajdującego się w pełnym ruchu, organizmu, w którym pulsuje życie. Potwierdzenie tej myśli mamy w fakcie, że szemat bilansowy łatwiej się daje zastosować do różnych przedsiębiorstw i branż. O szemacie ogólnym planu rachunków i kont tego powiedzieć nie można, gdyż każdy plan musi być przystosowany do specjalnych właściwości przedsiębiorstwa, a zupełnie podobnych do siebie jednostek gospodarczych niema.

Jeżeli weźmiemy dla przykładu dwa różne typowe przedsiębiorstwa np. instytucje kredytowe i przedsiębiorstwa przemysłowe, to zobaczymy, w jak różny sposób organizator musi podchodzić do wykonania swego zadania pod względem ułożenia planu kont.

Instytucje kredytowe mają za zadanie przyciągać i zbierać kapitały, znajdujące się w kraju, i leżące bez użytku, i skierowywać je na takie dziedziny, gdzie one mogą przynieść korzyść, gdzie mogą ożywić życie.

Stałe wartości, t. zw. majątek użytkowy, jak np. budynki, urządzenia skarbców i safesów, nie odgrywają tu wielkiej roli, natomiast widzimy

Projekt plakatu wykonany przez S. Niewiarowską, uczen. VII kl. Szkoły Powszechnej w Nieświeżu, odznaczony przez Zarząd Związku Miej. i Pow. Kas Oszczędności nagrodą III-cią.

wiele różnorodnych równolegle biegnących obrotów, a w związku z tem mnogość rachunków wynikowych.

W bankach więc oraz w pokrewnych instytucjach kredytowych wskazanem będzie obok rachunków zapasowych i obliczeniowych wyróżnić następujące 3 grupy rachunków:

1) rachunki wynikowe, na których zbierane są rezultaty operacyj aktywnych (%, prowizji, dyskonta),

2) rachunki wynikowe, które służą do zgrupowania nakładów, wynikających z interesów pasywnych,

3) rachunki ogólnych wydatków, powstałych z czynności obu powyższych kategoryj.

Przedsiębiorstwa przemysłowe przedstawiają zupełnie inny obraz. Tu majątek użytkowy jest znaczny, tu przeważnie mamy do czynienia z jednym obrotem (sprzedaż gotowych wyrobów), ale na czoło wysuwa się przebieg całego procesu wytwórczości, który bywa nieraz bardzo skomplikowany i musi być uchwycony we wszystkich swoich szczegółach. Tu trzeba będzie zupełnie wyraźnie oddzielić proces wytwórczości od zakupu materjałów i sprzedaży gotowych wyrobów, czyli oddzielić handlową stronę od technicznej.

W planach tego rodzaju przedsiębiorstw księgowość, pomimo jej podziału, musi odzwierciadlać wszystkie operacje całego przedsiębiorstwa. Ponadto w tych planach musi być uwzględnione zagadnienie rentowności, w instytucjach zaś kredytowych, o których wyżej była mowa zagadnienia płynności środków obrotowych. Wśród wszystkich grup rachunków jest tylko jedna, która może być uważana za wspólną dla wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw. Jest to grupa, która obejmuje kontrolę środków płatniczych. W ramach tej grupy niektórzy organizatorzy zagraniczni umieszczają w aktywach pozycje przyznanych, lecz jeszcze nie wykorzystanych kredytów, przeciwstawiając jej w pasywach odpowiednią pozycję kredytodawcy. Oczywiście, że przy układaniu ostatecznego bilansu należy pozycję pasywną wyrównać drogą przeniesienia, gdyż w bilansie mogą figurować tylko faktyczne zobowiązania.

Przejdę obecnie do nazw grup głównych i szczegółowych. Pod tym względem mamy pewną rozmaitość, gdyż autorzy odnośnych prac, oragnizatorzy lub buchalterzy ujmują tę sprawę z różnych punktów widzenia. Prof. M. Christof w swej pracy „Ruf“ — księgowość szwajcarska (1926) zależnie od typu przedsiębiorstwa odróżnia następujące grupy:

Przedsiębiorstwa handlowe	Instytucje kredytowe	Przedsiębiorstwa przemysłowe
1) Pieniądz	Pieniądz	Pieniądz
2) *Towary*	*Banki*	*Fabrykacja*
3) Koszty	Koszty	Koszty
4) Różne	Różne	Różne
5) Osoby	Klijenci	Osoby

Prof Beniek w swej pracy „Polska metoda księgowości (1927) odróżnia 3 grupy rachunków:

a) bilansowe,
b) główne,
c) szczegółowe,.

Prof. Metzl (patrz mój artykuł „Księgowość kartograficzna“ w Czasopiśmie Księgowych Nr. 5 za 1924 r.) przewiduje dla instytucyj kredytowych następujące grupy:

1) Środki płatnicze, 2) Weksle, 3) Wartości giełdowe, 4) Banki i pokrewne instytucje kredytowe, 5) Rachunki bieżące, 6) Towary (o ile bank załatwia tranzakcje towarowe), 7) Urządzenia i 8) Zobowiązania hipoteczne i inne.

Powyższe grupy główne rozpadają się następnie na rodzaje rachunków, np. środki płatnicze na: 1) pieniądze, 2) waluty, 3) czeki i 4) kupony.

W. Jeziorański, o pracy którego już wspominałem, odróżnia tylko 3 grupy: 1) konta zapasowe, 2) konta wynikowe i 3) konta obliczeniowe.

Jeszcze inaczej rozwiązuje tę sprawę „Contograph“ — w Wiedniu (metoda) przebitkowa). W instrukcji do stosowania tej metody widzimy podział tylko na 2 zasadnicze grupy, a mianowicie:

1) Majątek,
2) Kapitały.

Pierwszą z tych grup „Contograph“ dzieli na: 1) środki płatnicze, 2) wierzytelności, 3) towary i materjały, 4) inwestycje i urządzenia, drugą zaś na: 1) kapitały obce, 2) kapitały własne, 3) zmniejszenie kapitału (koszty) i 4) powiększenie kapitału (dochód — zysk).

Należy tu dodać jeszcze kilka słów co do grupy dłużników i wierzycieli. Wiemy, że dłużnik (w znaczeniu dotychczas używanem) często bywa wierzycielem, wierzyciel zaś dłużnikiem. Nie należy więc w nomenklaturze planów używać tych określeń. Wszyscy, którzy dostarczają są dostawcami, wszyscy kupujący są odbiorcami. Wszelkie inne należności i zobowiązania otrzymują w planach inne odpowiednie nazwy. Tak np. przy należnościach odróżniamy następujące podgrupy: 1) osobiste, 2) przedstawiciele wzgl. agenci, 3) pracownicy, 4) robotnicy. Te podgrupy często tworzą jedną grupę, zwaną „Różni“. Należy jednak zupełnie zaniechać często jeszcze spotykanego łączenia pod tym tytułem, zarówno wierzytelności, jak i długów. Jeżeli jest podstawa do stworzenia tej grupy („Różni“), to powinna ona figurować oddzielnie w aktywach i oddzielnie w pasywach.

Przejdę teraz do omówienia formy planów. Plan rachunków i kont niezależnie od formy powinien być wydrukowany i rozdany zainteresowanym pracownikom do użytku. Jeden plan musi się oprócz tego znajdować w stałem miejscu, najlepiej na ścianie.

Co do samej formy, to odróżniamy formy zwyczajne, książkowe i graficzne.

Przy formie zwyczajnej na jednym lub kilku arkuszach (nie dwustronnie) w kolejności podane są grupy główne z podziałem na dalsze szczegółowe podgrupy. Przy formie książkowej grupy główne mają swoje stronice wzgl. arkusze, tworząc książkę. Form graficznych jest kilka. Najbardziej znana jest forma przedstawiająca grupy i podgrupy na powierzchni koła, czyli właściwie kilku kół. Jest bardzo przejrzysta i praktyczna, gdyż w razie potrzeby ilość kół może być powiększona i grupy na przedłużeniu mogą być coraz to dalej specjalizowane. Na odcinkach bliżej środka umieszcza się grupy główne, dalej podgrupy, konta szczegółowe i t. d. Tak np. jedną z podgrup głównej grupy „Koszty“ jest podgrupa „Personalne“. Dzieli się ona na:

1) Pensje,
2) Wynagrodzenie służby,
3) Gratyfikacje i remuneracje.

Podgrupa „Pensje“ może się dalej rozpadać na:

1) pensje dyrekcji,
2) „ pracowników, i t. d.

Grupy i podgrupy są numerowane cyframi systemen dziesiętnym. Bardzo poglądową jest także forma, przedstawiająca u góry nad kreską aktywa i nakłady, pod kreską zaś pasywa i dochody. Przy tej formie każda pozycja zajmuje odpowiednią wielkość w formie czworokąta. Plany takie, tworzone po pewnych okresach czasu (miesiącu, kwartale, półroczu lub roku) i uwzględniające powiększenia lub zmniejszenia poszczególnych grup i pozycyj, bardzo poglądowo przedstawiają rozwój przedsiębiorstwa i jego poszczególnych części. Racjonaliści nie zadawalniają się tylko ułożeniem dobrego planu. Chodzi im i o względy oszczędnościowe. Wypisywanie w całości nazw rachunków wymaga wiele czasu, przejrzystość i jasność jednak na tem nic nie zyskują. Przeciwnie, racjonaliści są zdania, że dowody opatrzone liczbami i symbolami kont prędzej dochodzą do swego miejsca przeznaczenia, co ma wielkie znaczenie pod względem ciągłości pracy. Szczegóły o symbolach podamy później.

Adolf Tytz.

(D. c. n.).

Ze Związku Związków Kom. Kas Oszczędn.

Walne Zebranie Rady Związku Związków K. K. O.

W czwartek dnia 26 kwietnia b. r. odbyło się w sali konferencyjnej Polskiego Banku Komunalnego w Warszawie Walne Zebranie Rady Związku Związków K. K. O. pod przewodnictwem p. Prezesa J. Zdanowskiego. W zebraniu wzięli udział delegaci czterech Związków Okręgowych K. K. O., obu Banków Komunalnych i Związku Miast.

Sprawozdanie Prezydjum z działalności Związku Związków w r. 1933 przedstawił p. Prezes Zdanowski, omawiając szczegółowo sytuację ogólną i dynamikę wkładów w Kasach, najważniejsze momenty z życia kas oraz rezultaty pracy Związku Związków. (Sprawozdanie to umieścimy w następnym numerze „Oszczędności").

Następnie w imieniu Komisji Rewizyjnej p. Dyr. Dorawski przedstawił sprawozdanie rachunkowe i odczytał protokuł dokonanej rewizji, wnosząc o udzielenie absolutorjum dla Prezydjum. Po przyjęciu sprawozdań i udzieleniu pokwitowania Rada uchwaliła budżet na rok 1934.

Projekt plakatu wykonany przez Bolesława Hładkiego, ucznia Seminarjum Nauczycielskiego w Nieświeżu, odznaczony przez Zarząd Związku Miejsk. i Pow. Kas Oszczędności nagrodą IV-tą.

W głosowaniu, które się następnie odbyło, wybrano ponownie na Prezesa Zw. Zw. p. J. Zdanowskiego oraz na Wiceprezesów p.p. Dr. St. Uhmę, L. Barciszewskiego i Dr. A. Kocura. Do Komisji Rewizyjnej powołano p.p. J. Dorawskiego, M. Szczepkowskiego i M. Tułacza.

Wybory nastąpiły jednogłośnie.

W dalszym ciągu omawiano: 1) Rozporz. Ministra Skarbu o wykonywaniu kontroli na wysokością odsetek od wkładów, 2) ujednostajnienie bilansów, 3) sprawę tworzenia Komitetów lokalnych oszczędności przy Kasach, 4) sprawę propagandy, 5) wymianę Pożyczki Narodowej i 6) szereg wniosków Prezydjum i członków Rady.

Z uchwał powziętych podajemy następujące:

1) Celem przyśpieszenia unifikacji bilansów uchwalono zwołać w najbliższym czasie konferencję buchalterów, delegowanych przez poszczególne Związki dla ostatecznego opracowania metod bilansowania i jednolitych wzorów bilansów Kas.

2) Przyjęto z drobnemi poprawkami opracowany przez Związek M. i P. K. O. projekt regulaminu dla lokalnych komitetów propagandy oszczędności, mający służyć Kasom jako regulamin ramowy przy tworzeniu wspomnianych komitetów w całej Polsce.

3) Przyjęto z zadowoleniem do wiadomości dobre wyniki współdziałania Kas przy Pożyczce Narodowej. *Fakt, że z górą 166 tysięcy osób, a więc 49,4% ogółu subskrybentów* (poza urzędami państwowemi i Bankiem Polskim) *podpisało Pożyczkę Narodową w Kasach — zwrócił uwagę na Kasy jako instytucje, skupiające koło siebie najszersze warstwy ludności. Rada jednomyślnie postanowiła, że Komunalne Kasy Oszczędności bezinteresownie dokonają wymiany obligacyj Pożyczki Narodowej osobom, które u nich dokonały subskrypcji, nie bacząc na trudności z tem związane.*

4) Postanowiono, że Związki prześlą Związkowi Związków szczegółowe wnioski w sprawie taryfy notarjalnej celem poczynienia odpowiednich starań w kierunku jej obniżenia i większego wyspecjalizowania stawek.

Walne zebranie Zrzeszenia Kas Słowiańskich.

W dniach 3 — 4 maja b. r. odbędzie się w Katowicach posiedzenie prezydjum Zrzeszenia Kas Słowiańskich. Przedmiotem obrad będą sprawy związane z Walnem Zebraniem Zrzeszenia.

Walne Zebranie Zrzeszenia odbędzie się w dniach 19 — 22 maja w Belgradzie. Poza sprawami wewnętrzno - organizacyjnemi omówiona będzie kwestja organizacji personelu Kas Oszczędności oraz zarządzenia gospodarcze w walce z kryzysem w państwach słowiańskich.

Jednocześnie odbędzie się w Belgradzie Walne zebranie Związku K. O. jugosłowiańskich i pierwszy Kongres Kas Oszczędności Jugosławji. Program został ułożony tak, by z jednej strony umożliwić delegacjom Kas polskich i czechosłowackich branie udziału w Kongresie, a z drugiej strony delegatom jugosołwiańskim udział w Zebraniu Zrzeszenia Kas Słowiańskich.

Ze strony polskiej do Belgradu wyjeżdża delegacja czterech Związków K. K. O. złożona z 15 osób.

Komunikaty Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności

W dniach 20 — 21 kwietnia b. r. Zw. M. i P. K. O. rozesłał do zrzeszonych Kas okólniki treści następującej:

Okólnik Nr. 7.

Jak stwierdzają wyniki przeprowadzanych z ramienia naszego Związku rewizyj, nie wszystkie Kasy stosują się do naszych zaleceń *w przedmiocie żądania pokwitowań klientów przy wypłatach wkładów* z książeczek oszczędnościowych. Pokwitowania te, jak wykazuje praktyka instytucyj oszczędnościowych zarówno krajowych, jak i zagranicznych, są nie tylko celowe lecz i konieczne. Umożliwiają one bowiem racjonalną kontrolę wewnętrzną Kasy, jak również rewizje ze strony organów kontrolujących czy związku rewizyjnego, a ponadto, w pewnych wypadkach specjalnych (w razie nadużyć) stanowią nieodzowny materjał dowodowy. Z tych to względów Rada Związku Związków, rozpatrując na nasz wniosek tą sprawę na ostatniem swem posiedzeniu w dn. 26 lutego r. b., postanowiła od siebie zalecić bezwzględne pobieranie będących w mowie pokwitowań, o czem zrzeszonym Kasom niniejszym komunikujemy i prosimy je o zastosowanie się do tego ze wszech miar słusznego zalecenia.

Pokwitowania klientów Kas z odbioru wkładów oszczędnościowych, jak dotychczas, podlegają opłacie stemplowej w wysokości 25 gr., a to stosownie do art. 136 ustawy o opłatach stemplowych: wolne jest jednak od opłaty stemplowej pokwitowanie, o ile zwrócona kwota nie przewyższa 100 zł. (p. 2 art. 137 u. o. s.). Byłoby pożądane, aby te Kasy, których stan finansowy na to zezwala, pokrywały za klientów swych koszty opłaty stemplowej.

Zaznaczamy przytem, że przy najbliższej okazji nowelizacji bądź prawa o komunalnych kasach oszczędności, bądź ustawy o opłatach stemplowych, poczynimy starania, aby pokwitowania z odbioru wkładów były wogóle zwolnione od opłaty stemplowej.

Okólnik Nr. 8.

Przeprowadzane przez naszych inspektorów rewizje niejednokrotnie stwierdziły, że niektóre Kasy wydają książeczki oszczędnościowe wzamian za zdyskontowane weksle, czy też otwarcie kredytu w rachunku bieżącym. Najczęściej książeczki tego typu są przeznaczone jako kaucje wobec różnych osób, przedsiębiorstw czy instytucji, pozostających w stosunkach z danym klientem Kasy. Z uwagi na powtarzanie się tego rodzaju wypadków, przypominamy wszystkim zrzeszonym Kasom, że zgodnie z intencją art. 17 ust. 2 prawa o K. K. O. mieszczącego się w rozporządzeniu ustawodawczem Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 13 kwietnia 1927 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 38, poz. 339) *książeczka oszczędnościowa może być wydana tylko na podkład gotówkowy.* Wydawanie zaś książeczek kaucyjnych stanowi obejście prawa; jest to bowiem forma gwarancji, a więc operacji prawnie Kasom (z nielicznemi wyjątkami) niedozwolonej, wobec czego czynność tego rodzaju podpada pod dyspozycje pozostających nadal w mocy art. art. 318 i 322 Kodeksu Karnego z 1903 r., nie mówiąc już o tem, że może ona być powodem niejednokrotnie znacznych strat, o czem niektóre Kasy mogły się już przekonać ze smutnego niestety doświadczenia.

Okólnik Nr. 10.

Nawiązując do treści komunikatów naszego Związku zamieszczonych w Nr. 5 „Oszczędności“ z r. bież., powiadamiamy zrzeszone Kasy Oszczędności, że Zarząd n/Związku postanowił przystąpić do *rewizji sposobu określenia wysokości świadczeń ponoszonych przez Kasy na rzecz Związku.* Rewizja ta ma iść w kierunku dostosowania ciężarów ze strony K. K. O. proporcjonalnie do wartości świadczeń Związku i siły finansowej Kas. Sprawa ta jednak wiąże się z nowym statutem Związku i do chwili zatwierdzenia tegoż przez władze administracyjne prawdopodobnie nie będzie mogła być ostatecznie załatwiona Narazie zaś, do chwili rozstrzygnięcia jej, wstrzymujemy się zarówno z wymiarem składki członkowskiej, jak również przesyłaniem rachunków za rewizje. Z uwagi jednak na brak jakichkolwiek wpływów — z jednej, oraz na konieczność pokrywania bieżących wydatków związanych z normalną działalnością Związku — z drugiej strony, wolne fundusze Związku prawie całkowicie zostały wyczerpane, wobec czego ponawiamy swą *prośbę, o wpłacenie przez Kasy zaliczki na poczet należności za rok 1934* w wysokości conajmniej połowy zeszłorocznego wymiaru składki członkowskiej. Prosimy również te Kasy, które w okresie od 1 stycznia r. b. zostały zrewidowane, aby wpłaciły ponadto pewną kwotę tytułem zaliczki na pokrycie kosztów rewizji.

Zarazem czujemy się w miłym obowiązku złożyć wyrazy podziękowania tym Kasom, które na nasz apel w „Oszczędności“ pośpieszyły nam z pomocą finansową.

Kronika ustawodawcza i sądowa

WAŻNIEJSZE USTAWY I ROZPORZĄDZENIA

Emisja biletów skarbowych.

Ustawa z dn. 5 marca 1934 r. (Dz. Ust. Nr. 24, poz. 177) zmieniła ustawę, upoważniającą Ministra Skarbu do emisji biletów skarbowych (ustawa z dn. 24 marca 1933 r. — Dz. Ust. Nr. 22, poz. 172) w ten sposób że, ustaliła zamiast uprzedniej emisji biletów w serjach emisję biletów bezseryjną, pozatem zaś wyznaczanie oprocentowania biletów skarbowych przeniosła z rozporządzeń Ministra Skarbu, dotyczących emisji biletów skarbowych i jej warunków, do obwieszczeń Ministra Skarbu specjalnie w tej sprawie ogłaszanych w Monitorze Polskim.

Na podstawie tej zmienionej ustawy z dn. 5 marca 1934 r. wydał Minister Skarbu rozporządzenie z dn. 27 marca r. b., ogłoszone w Dz. Ust. Nr. 28, poz. 229.

Na podstawie powyższego rozporządzenia zostały z dniem 5 kwietnia r. b. wypuszczone bilety skarbowe z 3- i 6-miesięcznemi terminami płatności w odcinkach po zł. 100, 500, 1.000, 10.000 i 50.000.

Wysokość oprocentowania tych biletów ustalił Minister Skarbu obwieszczeniem z dn. 3.IV.1934 r. (Mon. Pol. Nr. 77) następująco: 1) dla biletów z 3-miesięcznym terminem płatności — na 4½%, 2) dla biletów z 6-miesięcznym terminem płatności — na 5%. Odsetki płatne są z góry przez potrącanie od wartości imiennej biletów.

Sprzedaż biletów odbywa się w oddziałach Banku Polskiego, wykupywane zaś one będą bez żadnych ograniczeń i potrąceń w okresie 6 miesięcy od daty płatności w oddziałach Banku Polskiego oraz innych upoważnionych do tego instytucjach, a po upływie tego okresu do czasu przedawnienia, które — jak wiadomo — następuje po 10-latach od dnia płatności — wyłącznie przez kasę 1 Urzędu Skarbowego w Warszawie.

Jednocześnie z emisją biletów złotowych Minister Skarbu omawianem rozporządzeniem z dn. 27.III r. b. zarządził emisję biletów skarbowych we frankach francuskich, a to na podstawie upoważnienia ustępu 3 art. 6 ustawy o wypuszczeniu biletów skarbowych, który stanowi, że w razie sprzedaży biletów skarbowych zagranicę, mogą one opiewać na pieniądze zagraniczne.

Bilety skarbowe frankowe mają terminy płatności 3 tygodniowe, 5-tygodniowe i 3-miesięczne i są emitowane w odcinkach po 1 miljn. i 5 miljn. fr. fr., przyczem łączny ich obieg nie może przekraczać równowartości 20 miljn. zł.

Wysokość oprocentowania tych biletów ustalać będzie każdorazowo Minister Skarbu przy dokonywaniu poszczególnych tranzakcyj sprzedaży tych biletów przez Bank Polski.

Bilety skarbowe frankowe wykupywane będą bez żadnych ograniczeń i potrąceń aż do czasu ich przedawnienia wyłącznie przez Bank Polski w Warszawie lub Bank Francusko-Polski w Paryżu.

Spis alfabetyczny

a) Komunalnych Kas Oszczędności w dniu 1 stycznia 1934 r.

(Uwaga: W dniu 1 stycznia istniało w Polsce 365 Komunalnych Kas Oszczędności, w czem 228 powiatowych, 131 miejskich, 5 związków międzykomunalnych oraz 1 wojewódzka. Oprócz tego istnieją 2 kasy oszczędności niekomunalne: Galicyjska Kasa Oszczędności we Lwowie i Ukraińska „Szczadnycia“ w Przemyślu. Kasy położone w województwach: warszawskiem, łódzkiem, kieleckiem, lubelskiem, białostockiem, wileńskiem, nowogrodzkiem, poleskiem i wołyńskiem należą (z wyjątkiem 9) do Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności w Warszawie (pl. Napoleona 7), Kasy województw: poznańskiego i pomorskiego należą (z wyjątkiem 4) do Komunalnego Związku Kredytowego w Poznaniu (ul. 27 Grudnia 8), Kasy województwa śląskiego do Związku Komunalnych Kas Oszczędności woj. śląskiego w Katowicach (ul. Piotra Skargi 2) i Kasy województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego — do Związku Polskich Kas Oszczędności we Lwowie (ul. Wałowa 9).

Do tych Związków zwracać się należy po informacje i wiadomości, dotyczące Kas Oszczędności.

Wreszcie zaznaczamy, że Kasy nie należące do Związków oznaczone są **tłustym drukiem**).

L. p.	Siedziba Kasy	Województwo (ew. i powiat)	Nazwa Kasy (K. K. O. powiatu, miasta, zw. międzyk. lub województwa)
1	Aleksandrów Kuj.	Warszaw.	pow. Nieszawskiego
2	Augustów	Białost.	pow. Augustowskiego
3	Baranowicze	Nowogr.	pow. Baranowickiego
4	Będzin	Kielec.	pow. Będzińskiego
5	Biała Małop.	Krakow.	miasta Białej
6	Biała Podlaska	Lubel.	pow. Bialskiego
7	Białystok	Białost.	pow. Białostockiego
8	Biecz	Krakow. (pow. Gorlice)	miasta Biecza
9	Bielsk Podlaski	Białost.	pow. Bielskiego
10	Bielsko Śląskie	Śląskie	miasta Bielska
11	Biłgoraj	Lubel.	pow. Biłgorajskiego
12	Bochnia	Krakow.	zw. międzyk. w Bochni
13	Bojanowo	Poznań (pow. Rawicz)	miasta Bojanowa
14	Borszczów	Tarnop.	pow. Borszczowskiego
15	Borysław	Lwowskie	miasta Borysławia
16	Bóbrka	Lwowskie	pow. Bobreckiego
17	Brasław	Wileń.	pow. Brasławskiego
18	Brodnica n/Drw.	Pomor.	pow. Brodnickiego
19	Brodnica n/Drw.	Pomor.	miasta Brodnicy
20	Brody	Tarnop.	pow. Brodzkiego
21	Brok n/Bug.	Białost. (pow. Ostrów)	miasta Broka
22	Brzesko	Krakow.	pow. Brzeskiego
23	Brześć Kujaw.	Warszaw. (pow. Włocław.)	miasta Brześcia Kuj.
24	Brześć n/Bug.	Poleskie	pow. Brzeskiego
25	Brzeziny Łódzkie	Łódzkie	pow. Brzezińskiego
26	Brzeżany	Tarnop.	pow. Brzeżańskiego
27	Brzozów	Lwowskie	pow. Brzozowskiego
28	Buczacz	Tarnop.	pow. Buczackiego
29	Buk	Poznań. (p. N. Tomyśl)	miasta Buku
30	Busko Kiel.	Kielec.	pow. Stopnickiego
31	Busko - Zdrój	Kielec.	miasta Buska
32	Bydgoszcz	Poznań.	pow. Bydgoskiego
33	Bydgoszcz	Poznań.	miasta Bydgoszczy
34	Chełm Lub.	Lubel.	pow. Chełmskiego
35	Chełmno	Pomor.	pow. Chełmińskiego
36	Chełmno	Pomor.	miasta Chełmna
37	Chełmża	Pomor. (pow. Toruń)	miasta Chełmży
38	Chodzież	Poznań.	pow. Chodzieskiego
39	Chodzież	Poznań.	miasta Chodzieży
40	Chojnice	Pomor.	pow. Chojnickiego
41	Chojnice	Pomor.	miasta Chojnic
42	Chrzanów	Krakow.	pow. Chrzanowskiego
43	Ciechanów	Warszaw.	pow. Ciechanowskiego
44	Ciechocinek	Warszaw. (pow. Nieszaw.)	miasta Ciechocinka
45	Cieszyn	Śląskie	miasta Cieszyna
46	Czarnków	Poznań.	pow. Czarnkowskiego
47	Czarnków	Poznań.	miasta Czarnkowa
48	Czersk	Pomor. (pow. Chojnice)	miasta Czerska
49	Częstochowa	Kielec.	pow. Częstochowskiego
50	Czortków	Tarnop.	pow. Czortkowskiego
51	Dąbrowa k/Tarn.	Krakow.	zw. międz. w Dąbrowie
52	Dobromil	Lwowskie	pow. Dobromilskiego
53	Dolina	Stanisł.	pow. Dolińskiego
54	Drohiczyn Poleski	Poleskie	pow. Drohickiego
55	Drohobycz	Lwowskie	pow. Drohobyckiego
56	Drohobycz	Lwowskie	miasta Drohobycza
57	Druskieniki	Białost. (pow. Grodno)	miasta Druskienik
58	**Dubno**	Wołyń.	pow. Dubieńskiego
59	Działdowo	Pomor.	pow. Działdowskiego
60	Działdowo	Pomor.	miasta Działdowa
61	Garwolin	Lubel.	pow. Garwolińskiego
62	Gdynia	Pomor.	miasta Gdyni
63	Głębokie	Wileń.	pow. Dziśnieńskiego
64	Gniew	Pomor.	miasta Gniewa
65	Gniezno	Poznań.	pow. Gnieźnieńskiego
66	Gniezno	Poznań.	miasta Gniezna
67	Golub	Pomor. (pow. Wąbrzeź.)	miasta Golubia
68	Gorlice	Krakow.	pow. Gorlickiego
69	Gostynin	Warszaw.	pow. Gostynińskiego
70	Gostyń	Poznań.	pow. Gostyńskiego
71	Górzno	Pomor. (pow. Brodnica)	miasta Górzna
72	Grajewo	Białost.	pow. Szczuczyńskiego
73	Grodno	Białost.	pow. Grodzieńskiego
74	Grodzisk Maz.	Warszaw.	pow. Błońskiego
75	Grodzisk Pozn.	Poznań. (p. N. Tomyśl)	miasta Grodziska
76	Gródek Jagiel.	Lwowskie	pow. Gródeckiego

L. p.	Siedziba Kasy	Województwo (ew. i powiat)	Nazwa Kasy (K. K. O. powiatu, miasta, zw. międzyk. lub województwa)
77	Grójec	Warszaw.	pow. Grójeckiego
78	Grudziądz	Pomor.	pow. Grudziądzkiego
79	Grudziądz	Pomor.	miasta Grudziądza
80	Grybów	Krakow.	pow. Nowosandeckiego
81	**Horochów**	Wołyń.	pow. Horochowskiego
82	Horodenka	Stanisł.	pow. Horodeńskiego
83	Hrubieszów	Lubel.	pow. Hrubieszowskiego
84	Inowrocław	Poznań.	pow. Inowrocławskiego
85	Inowrocław	Poznań.	miasta Inowrocławia
86	Janów Lub.	Lubelskie	pow. Janowskiego
87	Jarocin	Poznań.	pow. Jarocińskiego
88	Jarocin	Poznań.	miasta Jarocina
89	Jarosław	Lwowskie	miasta Jarosławia
90	Jasło	Krakow.	miasta Jasła
91	Jaworów	Lwowskie	pow. Jaworowskiego
92	Jędrzejów	Kielec.	pow. Jędrzejowskiego
93	Jutrosin	Poznań. (pow. Rawicz)	miasta Jutrosina
94	Kalisz	Łódzkie	pow. Kaliskiego
95	Kalisz	Łódzkie	miasta Kalisza
96	Kałusz	Stanisł.	pow. Kałuskiego
97	Kamień Koszyrski	Poleskie	pow. Koszyrskiego
98	Kamionka Strumił.	Tarnop.	pow. Kamioneckiego
99	Kartuzy	Pomor.	pow. Kartuskiego
100	Katowice	Śląskie	pow. Katowickiego
101	Katowice	Śląskie	miasta Katowic
102	Kępno	Poznań.	pow. Kępińskiego
103	Kęty	Krakow. (pow. Biała)	miasta Kęt
104	Kielce	Kieleckie	pow. Kieleckiego
105	Kobryń	Poleskie	pow. Kobryńskiego
106	Kobylin	Poznań. (pow. Krotosz.)	miasta Kobylina
107	Kolbuszowa	Lwowskie	pow. Kolbuszowskiego
108	Koło	Łódzkie	pow. Kolskiego
109	Kołomyja	Stanisł.	pow. Kołomyjskiego
110	Kołomyja	Stanisł.	miasta Kołomyi
111	Konin	Łódzkie	pow. Konińskiego
112	Końskie	Kieleckie	pow. Koneckiego
113	Kopyczyńce	Tarnop.	pow. Kopyczyńskiego
114	**Koronowo**	Poznań. (p. Bydgoszcz)	miasta Koronowa
115	Kosów	Stanisł.	pow. Kosowskiego
116	Kosów Poleski	Poleskie	pow. Kosowskiego
117	Kostopol	Wołyń.	pow. Kostopolskiego
118	Kościan	Poznań.	pow. Kościańskiego
119	Kościan	Poznań.	miasta Kościana
120	Kościerzyna	Pomor.	pow. Kościerskiego
121	Kowalewo Pom.	Pomor. (pow. Wąbrzeź.)	miasta Kowalewa
122	Kowel	Wołyń.	pow. Kowelskiego
123	Kowel	Wołyń.	miasta Kowla
124	Kozienice	Kielec.	pow. Kozienickiego
125	Kraków	Krakow.	pow. Krakowskiego
126	Kraków	Krakow.	miasta Krakowa
127	Krasnystaw	Lubel.	pow. Krasnostawskiego
128	Krosno	Lwowskie	pow. Krośnieńskiego
129	Krosno	Lwowskie	miasta Krosna
130	Krotoszyn	Poznań.	pow. Krotoszyńskiego
131	Krotoszyn	Poznań.	miasta Krotoszyna
132	Królewska Huta	Śląskie	miasta Król. Huty
133	Krynica - Zdrój	Krakow. (pow. N. Sącz)	miasta Krynicy
134	Krzemieniec	Wołyń.	pow. Krzemienieckiego
135	Kutno	Warszaw.	pow. Kutnowskiego
136	Lesko	Lwowskie	pow. Leskiego
137	Leszno	Poznań.	pow. Leszczyńskiego
138	Leszno	Poznań.	miasta Leszna
139	Lida	Nowogr.	pow. Lidzkiego
140	Lidzbark	Pomor. (pow. Dziald.)	miasta Lidzbarka
141	Limanowa	Krakow.	pow. Limanowskiego
142	Lipno	Warszaw.	pow. Lipnowskiego
143	Lubaczów	Lwowskie	pow. Lubaczowskiego
144	Lubartów	Lubel.	pow. Lubartowskiego
145	Lublin	Lubel.	pow. Lubelskiego
146	Lubliniec	Śląskie	pow. Lublinieckiego
147	Lubliniec	Śląskie	miasta Lublińca
148	**Luboml**	Wołyń.	pow. Lubomelskiego
149	Lwów	Lwowskie	pow. Lwowskiego
150	Lwów	Lwowskie	miasta Lwowa
151	Lwów	Lwowskie	Galicyjska Kasa Oszczędności *)
152	Lwówek	Poznań. (p. N. Tomyśl)	miasta Lwówka
153	Łańcut	Lwowskie	pow. Łańcuckiego
154	Łask	Łódzkie	pow. Łaskiego
155	Łęczyca	Łódzkie	pow. Łęczyckiego
156	Łobżenica	Poznań. (pow. Wyrzysk)	miasta Łobżenicy
157	Łomża	Białost.	pow. Łomżyńskiego
158	Łowicz	Warszaw.	pow. Łowickiego
159	Łódź	Łódzkie	pow. Łódzkiego
160	Łódź	Łódzkie	miasta Łodzi
161	Łuck	Wołyń.	pow. Łuckiego
162	Łuck	Wołyń.	miasta Łucka
163	Łuków	Lubel.	pow. Łukowskiego
164	Łuniniec	Poleskie	pow. Łuninieckiego
165	Maków Maz.	Warszaw.	pow. Makowskiego
166	Miechów	Kieleckie	pow. Miechowskiego
167	Mielec	Krakow.	pow. Mieleckiego
168	Międzychód	Poznań.	pow. Międzychockiego
169	Międzychód	Poznań.	miasta Międzychodu
170	Mińsk Mazow.	Warszaw.	pow. Mińsko - Mazowieckiego
171	Mława	Warszaw.	pow. Mławskiego
172	Mogilno	Poznań.	pow. Mogileńskiego
173	Mołodeczno	Wileń.	pow. Mołodeckiego
174	Mościska	Lwowskie	pow. Mościckiego
175	Mysłowice	Śląskie (pow. Katowice)	miasta Mysłowic
176	Myślenice	Krakow.	pow. Myślenickiego
177	Nadwórna	Stanisł.	pow. Nadworniańskiego
178	Nakło n/Not.	Poznań. (pow. Wyrzysk)	miasta Nakła
179	Nieśwież	Nowogr.	pow. Nieświeskiego
180	Nisko	Lwowskie	pow. Niskiego
181	**Nowe**	Pomor. (pow. Świecie)	miasta Nowego

*) Niekomunalna.

L. p.	Siedziba Kasy	Województwo (ew. i powiat)	Nazwa Kasy (K. K. O. powiatu, miasta, zw. międzyk. lub województwa)
182	Nowe miasto n/Dr.	Pomor.	pow. Lubawskiego
183	Nowogródek	Nowogr.	pow. Nowogródzkiego
184	Nowy Sącz	Krakow.	miasta Now. Sącza
185	Nowy Targ	Krakow.	pow. Nowotarskiego
186	Nowy Tomyśl	Poznań.	pow. Nowotomyskiego
187	Oborniki	Poznań.	pow. Obornickiego
188	Obrzycko	Poznań. (p. Szamotuły)	miasta Obrzycka
189	Odolanów	Poznań. (pow. Ostrów)	miasta Odolanowa
190	Olkusz	Kielec.	związku międzyk. w Olkuszu
191	Ołyka	Wołyń. (pow. Łuck)	miasta Ołyki
192	Opalenica	Poznań. (p. N. Tomyśl)	miasta Opalenicy
193	Opatów	Kielec.	pow. Opatowskiego
194	Opoczno	Kielec.	pow. Opoczyńskiego
195	Ostrołęka	Białost.	pow. Ostrołęckiego
196	Ostrów Mazow.	Białost.	pow. Ostrowskiego
197	Ostrów Wlkp.	Poznań.	pow. Ostrowskiego
198	Ostrów Wlkp.	Poznań.	miasta Ostrowa
199	Oszmiana	Wileń.	pow. Oszmiańskiego
200	Oświęcim	Krakow. (pow. Biała)	miasta Oświęcimia
201	Pabjanice	Łódzkie (pow. Łask)	miasta Pabjanic
202	Pakość	Poznań. (pow. Mogilno)	miasta Pakości
203	Pińczów	Kielec.	pow. Pińczowskiego
204	Pińsk	Poleskie	pow. Pińskiego
205	Piotrków Tryb.	Łódzkie	pow. Piotrkowskiego
206	Pleszew	Poznań.	b. pow. Pleszewskiego *)
207	Pleszew	Poznań. (pow. Jarocin)	miasta Pleszewa
208	Płock	Warszaw.	pow. Płockiego
209	Płońsk	Warszaw.	pow. Płońskiego
210	Pniewy	Poznań. (pow. Szamot.)	miasta Pniew
211	Pobiedziska	Poznań. (pow. Poznań)	miasta Pobiedzisk
212	Podgórz Pom.	Pomor. (pow. Toruń)	miasta Podgórza
213	Podhajce	Tarnop.	pow. Podhajeckiego
214	Poniec	Poznań. (pow. Gostyń)	miasta Pońca
215	Postawy	Wileń.	pow. Postawskiego
216	Poznań	Poznań.	pow. Poznańskiego
217	Poznań	Poznań.	miasta Poznania
218	Prużana	Poleskie	pow. Prużańskiego
219	Przasnysz	Warszaw.	pow. Przasnyskiego
220	Przemyśl	Lwowskie	pow. Przemyskiego
221	Przemyśl	Lwowskie	miasta Przemyśla
222	Przemyśl	Lwowskie	Ukraińska „Szczadnycia" **)
223	Przemyślany	Tarnopol.	pow. Przemyślańskiego
224	Przeworsk	Lwowskie	pow. Przeworskiego
225	Pszczyna	Śląskie	pow. Pszczyńskiego
226	Puck	Pomor. (pow. Morski)	miasta Pucka
227	Puławy	Lubelskie	pow. Puławskiego
228	Pułtusk	Warszaw.	pow. Pułtuskiego
229	Radom	Kieleckie	pow. Radomskiego
230	Radomsko	Łódzkie	pow. Radomskowskiego
231	Radzymin	Warszaw.	pow. Radzymińskiego
232	Radzyń Podl.	Lubelskie	pow. Radzyńskiego
233	Rakoniewice	Poznań. (pow. Wolsztyn)	miasta Rakoniewic
234	Rawa Mazow.	Warszaw.	pow. Rawskiego
235	Rawa Ruska	Lwowskie	pow. Rawskiego
236	Rawicz Wlkp.	Poznań.	pow. Rawickiego
237	Rawicz Wlkp.	Poznań.	miasta Rawicza
238	Rogoźno	Poznań. (pow. Oborniki)	miasta Obornik
239	Rohatyn	Stanisł.	pow. Rohatyńskiego
240	Ropczyce	Krakow.	pow. Ropczyckiego
241	Równe	Wołyń.	pow. Rówieńskiego
242	Równe	Wołyń.	miasta Równego
243	Rudki	Lwowskie	pow. Rudeckiego
244	Rybnik	Śląskie	pow. Rybnickiego
245	Rybnik	Śląskie	miasta Rybnika
246	Rymanów	Lwowskie (pow. Sanok)	miasta Rymanowa
247	Rypin	Warszaw.	pow. Rypińskiego
248	Rzeszów	Lwowskie	miasta Rzeszowa
249	Sambor	Lwowskie	pow. Samborskiego
250	Sambor	Lwowskie	miasta Sambora
251	Sandomierz	Kieleckie	pow. Sandomierskiego
252	Sanok	Lwowskie	pow. Sanockiego
253	Sanok	Lwowskie	miasta Sanoka
254	Sarny	Wołyń.	pow. Sarneńskiego
255	Sądowa Wisznia	Lwowskie (pow. Mościska)	miasta Sąd. Wiszni
256	Sępolno	Pomor.	pow. Sępolińskiego
257	Siedlce	Lubelskie	związku międzykomunalnego w Siedlcach
258	Sieradz	Łódzkie	pow. Sieradzkiego
259	Sieraków n/Wartą	Poznań. (p. Międzychód)	miasta Sierakowa
260	Sierpc	Warszaw.	pow. Sierpeckiego
261	Skałat	Tarnopol.	pow. Skałackiego
262	Skarszewy	Pomor. (pow. Kościerz.)	miasta Skarszew
263	Skierniewice	Warszaw.	pow. Skierniewickiego
264	Skoczów	Śląskie (pow. Cieszyn)	miasta Skoczowa
265	Słonim	Nowogr.	pow. Słonimskiego
266	Sochaczew	Warszaw.	pow. Sochaczewskiego
267	Sokal	Lwowskie	pow. Sokalskiego
268	Sokal	Lwowskie	miasta Sokala
269	Sokołów Podl.	Lubelskie	pow. Sokołowskiego

*) Wobec zniesienia powiatu pleszewskiego Kasa ta ma być w ciągu 1934 r. przejęta przez K. K. O. pow. jarocińskiego i przekształcona na oddział Kasy przejmującej z siedzibą w Pleszewie.

**) Niekomunalna.

L. p.	Siedziba Kasy	Województwo (ew. i powiat)	Nazwa Kasy (K. K. O. powiatu, miasta, zw. międzyk. lub województwa)
270	Sokółka	Białost.	pow. Sokólskiego
271	Solec Kujaw.	Poznań. (p. Bydgoszcz)	miasta Solca
272	Stanisławów	Stanisł.	pow. Stanisławowskiego
273	Stanisławów	Stanisł.	miasta Stanisławowa
274	Starogard	Pomor.	pow. Starogardzkiego
275	Starogard	Pomor.	miasta Starogardu
276	Stolin	Poleskie	pow. Stolińskiego
277	Stołpce	Nowogr.	pow. Stołpeckiego
278	Strumień	Śląskie (pow. Bielsko)	miasta Strumienia
279	Stryj	Stanisł.	pow. Stryjskiego
280	Stryj	Stanisł.	miasta Stryja
281	Strzyżów	Lwowskie (pow. Rzeszów)	miasta Strzyżowa
282	Sulejów	Łódzkie (pow. Piotrków)	miasta Sulejowa
283	Sulmierzyce	Poznań. (pow. Ostrów)	miasta Sulmierzyc
284	Suwałki	Białost.	pow. Suwalskiego
285	Szamotuły	Poznań.	pow. Szamotulskiego
286	Szamotuły	Poznań.	miasta Szamotuł
287	Szczuczyn k/Lidy	Nowogr.	pow. Szczuczyńskiego
288	Szubin	Poznań.	pow. Szubińskiego
289	Śmigiel	Poznań. (pow. Kościan)	miasta Śmigla
290	Śniatyń	Stanisł.	pow. Śniatyńskiego
291	Śniatyń	Stanisł.	miasta Śniatynia
292	Śrem	Poznań.	pow. Śremskiego
293	Śrem	Poznań.	miasta Śremu
294	Środa	Poznań.	pow. Średzkiego
295	Środa	Poznań.	miasta Środy
296	Świecie n/W.	Pomor.	pow. Świeckiego
297	Świecie n/W.	Pomor.	miasta Świecia
298	Święciany	Wileń.	pow. Święciańskiego
299	Świętochłowice	Śląskie	pow. Świętochłowickiego
300	Tarnobrzeg	Lwowskie	pow. Tarnobrzeskiego
301	Tarnopol	Tarnopol.	pow. Tarnopolskiego
302	Tarnopol	Tarnopol.	miasta Tarnopola
303	Tarnowskie Góry	Śląskie	pow. Tarnogórskiego
304	Tarnowskie Góry	Śląskie	miasta Tarnowskich Gór
305	Tarnów	Krakow.	miasta Tarnowa
306	Tczew	Pomor.	pow. Tczewskiego
307	Tczew	Pomor.	miasta Tczewa
308	Tłumacz	Stanisł.	pow. Tłumackiego
309	Tomaszów Lub.	Lubelskie	pow. Tomaszowskiego
310	Tomaszów Maz.	Łódzkie (pow. Brzeziny)	miasta Tomaszowa
311	Toruń	Pomor.	pow. Toruńskiego
312	Toruń	Pomor.	miasta Torunia
313	Toruń	Pomor.	wojewódz. Pomorskiego
314	Trembowla	Tarnopol.	pow. Trembowelskiego
315	Trzemeszno	Poznań. (pow. Mogilno)	miasta Trzemeszna
316	Tuchola	Pomor.	pow. Tucholskiego
317	Tuchola	Pomor.	miasta Tucholi
318	Turek	Łódzkie	pow. Tureckiego
319	Turka n/Stryjem	Lwowskie	pow. Turczańskiego
320	Tuszyn	Łódzkie (pow. Łódź)	miasta Tuszyna
321	Ujście	Poznań. (pow. Chodzież)	miasta Ujścia
322	Wadowice	Krakow.	pow. Wadowickiego
323	Warszawa		pow. Warszawskiego
324	Warszawa		miasta Warszawy
325	Wąbrzeźno	Pomor.	pow. Wąbrzeskiego
326	Wąbrzeźno	Pomor.	miasta Wąbrzeźna
327	Wągrowiec	Poznań.	pow. Wągrowieckiego
328	Wejherowo	Pomor.	pow. Morskiego
329	Wejherowo	Pomor.	miasta Wejherowa
330	Węgrów	Lubelskie	pow. Węgrowskiego
331	Wieleń n/Not.	Poznań.	miasta Wielenia *)
332	Wielichowo	Poznań. (pow. Kościan)	miasta Wielichowa
333	Wieliczka	Krakow.	zw. międz. w Wieliczce
334	Wieluń	Łódzkie	pow. Wieluńskiego
335	Wierzbnik	Kieleckie	pow. Iłżeckiego
336	Wilejka	Wileń.	pow. Wilejskiego
337	Wilno	Wileń.	miasta Wilna
338	Włocławek	Warszaw.	pow. Włocławskiego
339	Włocławek	Warszaw.	miasta Włocławka
340	Włodawa	Lubelskie	pow. Włodawskiego
341	Włodzimierz	Wołyń.	pow. Włodzimierskiego
342	Włoszczowa	Kieleckie	pow. Włoszczowskiego
343	Wodzisław	Śląskie (pow. Rybnik)	miasta Wodzisławia
344	Wolsztyn	Poznań.	pow. Wolsztyńskiego
345	Wolsztyn	Poznań.	miasta Wolsztyna
346	Wołkowysk	Białost.	pow. Wołkowyskiego
347	Wołożyn	Nowogr.	pow. Wołożyńskiego
348	Wronki	Poznań. (p. Szamotuły)	miasta Wronek
349	Września	Poznań.	pow. Wrzesińskiego
350	Września	Poznań.	miasta Wrześni
351	Wyrzysk	Poznań.	pow. Wyrzyskiego
352	Wysokie Mazow.	Białost.	pow. Wysoko-Mazow.
353	Zaleszczyki	Tarnopol.	pow. Zaleszczyckiego
354	Zamość	Lubelskie	pow. Zamojskiego
355	Zawiercie	Kieleckie	pow. Zawierciańskiego
356	Zbaraż	Tarnopol.	pow. Zbaraskiego
357	Zbąszyń	Poznań. (p. N. Tomyśl)	miasta Zbąszynia
358	Zborów	Tarnopol.	pow. Zborowskiego
359	Zdołbunów	Wołyń.	pow. Zdołbunowskiego
360	Zduny	Poznań. (p. Krotoszyn)	miasta Zdun
361	Złoczów	Tarnop.	pow. Złoczowskiego
362	Złoczów	Tarnop.	miasta Złoczowa
363	Żnin	Poznań.	pow. Żnińskiego
364	Żory	Śląskie (pow. Rybnik)	miasta Żor
365	Żółkiew	Lwowskie	pow. Żółkiewskiego
366	Żydaczów	Stanisł.	pow. Żydaczowskiego
367	Żywiec	Krakow.	miasta Żywca

*) Przejęta z dniem 1.IV.34 przez K. K. O. pow. czarnkowskiego i przekształcona na oddział Kasy przejmującej z siedzibą w Wieleniu.

b) Spis oddziałów, zbiornic (składnic), wpłatni i zakładów K. K. O. na 1. I. 1934 r.

Niektóre z K. K. O. posiadają oddziały, zbiornice, zakłady zastawnicze (lombardy) i t. p. Na dzień 1 stycznia 1934 czynnych było oddziałów 50, zbiornic (składnic) 3, wpłatni 2, kantorów wymiany 3 i zakładów zast. 11.

L. p.	Siedziba	Województwo	Rodzaj	Przynależność do K. K. O.
1	Bielszowice	Śląskie	oddział	pow. Katowickiego
2	Błonie	Warszawskie	oddział	pow. Błońskiego
3	Bohorodczany	Stanisławowskie	oddział	pow. Stanisławowskiego
4	Brzeziny Śląskie	Śląskie	oddział	pow. Świętochłowickiego
5	Brzeżany	Tarnopolskie	zakł. zast.	pow. Brzeżańskiego
6	Bydgoszcz	Poznańskie	zakł. zast.	miasta Bydgoszczy
7	Czeladź	Kieleckie	oddział	pow. Będzińskiego
8	Dąbrowa Górnicza	Kieleckie	oddział	pow. Będzińskiego
9	Duszniki	Poznańskie	wpłatnia	pow. Szamotulskiego
10	Gdynia (w porcie)	Pomorskie	kantor wym. I	miasta Gdyni
11	Gdynia (na dworcu)	Pomorskie	kantor wym. II	miasta Gdyni
12	Gniew	Pomorskie	oddział	pow. Tczewskiego
13	Jabłonowo	Pomorskie	oddział	pow. Brodnickiego
14	Janów	Śląskie	oddział	pow. Katowickiego
15	Jasło	Krakowskie	zakł. zast.	miasta Jasła
16	Jeziorna	Warszawskie	oddział	pow. Warszawskiego
17	Kamień	Pomorskie	oddział	pow. Sępolińskiego
18	Kochłowice	Śląskie	oddział	pow. Katowickiego
19	Kolno	Białostockie	oddział	pow. Łomżyńskiego
20	Koluszki	Łódzkie	oddział	pow. Brzezińskiego
21	Kołomyja	Stanisławowskie	zakł. zast.	miasta Kołomyi
22	Koźmin	Poznańskie	oddział	pow. Krotoszyńskiego
23	Kraków	Krakowskie	zakł. zast.	miasta Krakowa
24	Kraków — Podgórze	Krakowskie	oddział	miasta Krakowa
25	Kruszwica	Poznańskie	zbiornica	pow. Mogileńskiego
26	Lipiny Śląskie	Śląskie	oddział	pow. Świętochłowickiego
27	Lubawa	Pomorskie	oddział	pow. Lubawskiego
28	Lwów	Lwowskie	oddział I	miasta Lwowa
29	Lwów	Lwowskie	oddział II	miasta Lwowa
30	Lwów	Lwowskie	zakł. zast.	miasta Lwowa
31	Mała Dąbrówka	Śląskie	oddział	pow. Katowickiego
32	Milanówek	Warszawskie	oddział	pow. Błońskiego
33	Nowa Wieś	Śląskie	oddział	pow. Katowickiego
34	Nowe	Pomorskie	oddział	pow. Świeckiego
35	Nowy Bytom	Śląskie	oddział	pow. Świętochłowickiego
36	Nowy Dwór	Warszawskie	oddział	pow. Warszawskiego
37	Odolanów	Poznańskie	oddział	pow. Ostrowskiego
38	Orzegów	Śląskie	oddział	pow. Świętochłowickiego
39	Ostrowiec Kiel.	Kieleckie	oddział	pow. Opatowskiego
40	Ostrzeszów	Poznańskie	oddział	pow. Kępińskiego
41	Piaseczno	Warszawskie	oddział	pow. Warszawskiego
42	Pniewy	Poznańskie	wpłatnia	pow. Szamotulskiego
43	Poznań	Poznańskie	oddział I	miasta Poznania
44	Poznań	Poznańskie	zbiornica	miasta Poznania
45	Pruszków	Warszawskie	oddział	pow. Warszawskiego
46	Przemyśl	Lwowskie	zakł. zast.	miasta Przemyśla
47	Puck	Pomorskie	oddział	pow. Morskiego
48	Pyzdry	Łódzkie	oddział	pow. Konińskiego
49	Radzionków	Śląskie	oddział	pow. Tarnowskie Góry
50	Ruda Śląska	Śląskie	oddział	pow. Świętochłowickiego
51	Siemianowice	Śląskie	oddział	pow. Katowickiego
52	Słupca	Łódzkie	oddział	pow. Konińskiego
53	Stanisławów	Stanisławowskie	zakł. zast.	miasta Stanisławowa
54	Stary Sambor	Lwowskie	oddział	pow. Samborskiego
55	Strzelno	Pomorskie	oddział	pow. Mogileńskiego
56	Szczebrzeszyn	Lubelskie	oddział	pow. Zamojskiego

L. p.	Siedziba	Województwo	Rodzaj	Przynależność do K. K. O.
57	Szopienice	Śląskie	oddział	pow. Katowickiego
58	Śmigiel	Poznańskie	oddział	pow. Kościańskiego
59	Tarnopol	Tarnopolskie	zakł. zast.	miasta Tarnopola
60	Tarnów	Krakowskie	zakł. zast.	miasta Tarnowa
61	Trzebinia	Krakowskie	składnica	pow. Chrzanowskiego
62	Warszawa		oddział I	miasta Warszawy
63	Warszawa		oddział II	miasta Warszawy
64	Więcbork	Pomorskie	oddział	pow. Sępolińskiego
65	Wilno	Wileńskie	zakł. zast.	miasta Wilna
66	Witkowo	Poznańskie	oddział	pow. Gnieźnieńskiego
67	Wyszków	Warszawskie	oddział	pow. Pułtuskiego
68	Zakopane	Krakowskie	oddział	pow. Nowotarskiego
69	Zbąszyń	Poznańskie	kant. wym.	miasta Zbąszynia

Wiadomości zagraniczne

Kasy niektórych państw w 1933 r.

W Stanach Zjednoczonych. W 18 stanach, gdzie istnieją kasy oszczędności, liczba wkładców wzrosła w roku ubiegłym o 144.583 do cyfry 13.413.049 na 1 stycznia r. b. Jeżeli chodzi o wkłady, to drugie półrocze było znacznie lepsze od pierwszego. Poprawa na rynku pracy wpłynęła hamująco na wycofywanie wkładów ze strony publiczności. Podczas gdy w pierwszem półroczu zmniejszenie wkładów we wszystkich kasach wyniosło 337.628.392 dolarów, to w drugiem półroczu wkłady spadły tylko o 47.708.187 dolarów, i suma wkładów na koniec 1933 roku wynosi 9.594.610.845 dolarów.

Podobny ruch miał miejsce w aktywach kas (spadek aktywów w I półr. o 241.959.476 dol., w II — o 82.249.258 dol.). Na 1 stycznia b. r. suma aktywów wynosiła 10.856.000.262 dol.

Rezerwy wzrosły o 24.758.800 dol. do wysokości 1.166.871.819 dol. czyli 12,1% w stosunku do wkładów.

Na 1 stycznia b .r. przeciętnie na jednego wkładcę przypadało 715.32 dol., a przeciętna stopa płacona od wkładów wynosiła 3,31%.

W Niemczech przewrót państwowy zaznaczył się dla Kas oszczędn. natężeniem dotychczasowych zadań. Dzięki szybkiej poprawie sytuacji Kas po kryzysie z 1931 r. i złagodzeniu rygorów przy kredycie hipotecznym i osobistym, Kasy oszczędności, zbierające najdrobniejsze oszczędności, mogły zawsze i mogą służyć kredytem dla celów zatrudnienia bezrobotnych. Ich polityka procentowa, idąca po linji najwyższej stopy procentowej dla wkładów, a możliwie najniższej dla pożyczek, jest zgodna z ogólnym dążeniem do uzdrowienia rynku kapitałowego.

Centrale żyrowe wykazały duży rozwój i złagodzenie kryzysu odzwierciadliło się tu najszybciej. Obroty ogólno - niemieckiej centrali żyrowej i central regjonalnych znacznie wzrosły. Następuje powrót do Kas kapitałów, które poprzednio odpłynęły.

W Austrji. Sprawozdanie Federacji Kas Oszczędności za rok 1933 wykazuje, że w Austrji również niepewność w dziedzinie życia gospodarczego dała się Kasom porządnie we znaki. Oprócz kryzysu, wypadki polityczne pogłębiły jeszcze i pogorszyły sytuację ekonomiczną i niekorzystnie wpłynęły na rozwój Kas Oszcz., specjalnie na operacje bierne. Kiedy 31 grudnia 1932 r. suma wkładów wynosiła w Kasach Oszczęd. 1.526.207.217 schil. (z czego na Wiedeń przypada 743.766.081 sch.) to na dzień 31 grudnia 1933 r. wysokość wkładów spadła do 1.477.115.378 sch. (z czego na Wiedeń przypada 717.104.140). Ruch wkładów w Kasach Oszczędn. w Wiedniu bywał zawsze różny, od ruchu w innych austryjackich Kasach.

Pomimo zmniejszenia się wkładów, zauważono znaczną płynność gotówki i zmniejszenie się długów, zaciągniętych na walkę z kryzysem w 1931 r.

Sprawozdanie podkreśla udział Federacji austrjackich Kas Oszczędności w załatwianiu szeregu donośnych spraw, jak reglamentacja udzielania kredytów dla samorządów, ograniczenia przy kredytach hipotecznych i egzekucji przymusowej, konwencja w sprawie stopy procentowej, liczne sprawy personalne, wreszcie sprawa utworzenia autonomicznego Związku Kas Oszczędności.

W Danji rok 1933 upłynął dla Kas Oszcz. pod znakiem trudności i niepokoju. Przy końcu grudnia 1932 r. ogólna suma wkładów wynosiła 2,116 miljonów koron. W 1933 r. okazała się mała poprawa, tak, że przy końcu roku 1933 wkłady wzrosły do 2,160 miljonów koron, a narosłe procenty do 90 miljonów koron.

Rok ten był specjalnie trudny z powodu nowego prawodawstwa, którego celem było wpływanie w sposób bardzo silny na działalność i niezawisłość Kas Oszcz. Jedną z ustaw była ustawa o kredytach zamrożonych dla rolnictwa z dn. 13.III.1933 r. wraz z późniejszemi zmianami w prawie spadkowem. Ważniejszą jeszcze była druga ustawa o stopie procentowej z 1 maja 1933 r. (dzięki której zaistniała konieczność skonwertowania pożyczek), aby w ten sposób wstrzymać odpływ wkładów, czemu jednak całkowicie nie zdołano zapobiec.

W Norwegji. Rok 1933 był na ogół spokojny dla Kas Oszczędności, chociaż kilka małych Kas, 9 na 630 Kas, zmuszonych było korzystać z pomocy Kasy Gwarancyjnej Kas

Oszczędności. Powodu tych trudności należy szukać w ciężkiej sytuacji samorządów i rolnictwa, przemysłu drzewnego i rybnego.

Wkłady w końcu listopada 1933 r. wynosiły 1.657 milj. koron, gdy w tej samej porze przed rokiem sięgały 1.694 milj. kor. Suma udzielonych kredytów, bez kredytów pod zastaw, spadła z 700 milj. do 638 milj. koron.

Przedstawiciele Kas Oszczędności u Papieża.

Jak doniosła prasa, Ojciec Św. udzielił ostatnio audjencji 80 delegatom Międzynarodowego Instytutu Oszczędności, reprezentującym 28 narodów, a zebranym w Rzymie dla zbadania możliwości współpracy z Międzynarodowym Instytutem kinematografji wychowawczej. Papież życzył powodzenia pracom Instytutu Oszczędności i błogosławił jego poczynaniom.

Przegląd prasy

Dokoła propagandy oszczędności.

W zeszycie 1 kwartalnika „Przegląd **oszczędnościowy**" szereg uwag propagandzie oszczędności w K. K. O. poświęca p. R. Chodnikiewicz. Autor stwierdza, że dotychczasowy bilans pracy propagandowej K. K. O. wśród szerokich warstw społeczeństwa jest zbyt skromny. Główne zło widzi w tem, że propaganda prowadzona jest przez poszczególne K. K. O. niedość systematycznie, często bez oparcia na znajomości i skuteczności środków, dostosowanych do danego środowiska, skutkiem czego wyrabia się szablonowość, tak niebezpieczna dla propagandy. Odnosi się to szczególnie do ogłoszeń w prasie.

„Ogłoszenia K. K. O. czy innych instytucyj finansowych pozbawione są elementu psychologicznego i stanowią tylko zestawienie cyfr, dat, adresów, nie wywołujących wcale, względnie tylko nikłe wrażenie na wyobraźnię przeciętnego człowieka. ...Szablonowość w ogłoszeniach jest największem złem w propagandzie, gdyż z czasem przestaje zaciekawiać czytelnika i nuży. Ogłoszenie propagandowe... poza szczegółami informacyjnemi musi posiadać również charakter propagandy. Połączenie tych dwu pierwiastków, ściśle ze sobą w takiem ogłoszeniu propagandowem związanych, nadaje mu wówczas właściwe wartości propagandowe.

Nadmienić jeszcze wypada, że przy redagowaniu tych ogłoszeń następujące czynniki, jak ilustracja, dobór odpowiednich czcionek, a przedewszystkiem treść ogłoszenia propagandowego, powinny być zastosowane do czytelnika".

Za najlepszy środek propagandy uważa autor propagandę bezpośrednią, żywe słowo.

„Propaganda pośrednia jest tylko uzupełnieniem i ułatwieniem propagandy bezpośredniej (wygłaszanie odpowiednich odczytów, przemówień okolicznościowych, referatów na różnych zebraniach i zjazdach organizacyj zawodowych, społecznych i wychowawczych). Słowo żywe, ten najbardziej skuteczny środek propagandy w dziedzinie szerzenia oszczędności, powinno znaleźć wśród K. K. O. najszersze zastosowanie, a zwłaszcza w „Dniu Oszczędności". Słowo żywe jest jednym z najsilniejszych motorów życia zbiorowego i jako środek oddziaływania na psychikę ludzką nie da się zdystansować innym środkom".

N A D E S Ł A N E

„Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny". Zeszyt II zawiera artykuły: „Zasady kodeksu zobowiązań" prof. R. Longchamps de Berier; „Polski kodeks handlowy" prof. J. Sułkowskiego; „Podstawy ideowe polskich ubezpieczeń społecznych" dr. Ig. Gliksmana. — Przegląd piśmiennictwa: 79 recenzyj i sprawozdań krytycznych z zakresu prawa, ekonomji i socjologji oraz bogata bibljografja odnośnej literatury polskiej i obcej. — Przegląd prawa administracyjnego i skarbowego. — Kronika ustawodawcza. — Sądownictwo: Przegląd orzecznictwa karnego i cywilnego Sądu Najwyższego dla wszystkich ziem polskich, Orzecznictwo Najwyższego Trybunału Administracyjnego, Orzecznictwo Najwyższego Sądu Wojskowego. — Kronika gospodarcza, socjalna i samorządowa. — Miscellanea.

„Bank" Nr. za marzec zawiera artykuły: E. Bohdana— „Bank Polski 1924 — 1934", Dr. R. Góreckiego — „Bank Gospodarstwa Krajowego w 1933 r.", W. H. — „Placówki zagraniczne P. K. O. w 1933 r.", „Działalność Banku Akceptacyjnego w 1933 r.", „Pięciolecie K. K. O. w Warszawie", L. Rasowskiego — „Czeki własne", M. Drybińskiego — „Nowy kodeks handlowy", R. J. — „Ustawa o spółdzielniach". Ponadto działy: zagadnienia bieżące, dział prawny, przegląd konjunktury, kronika, przegląd piśmiennictwa, bilanse bankowe i statystyka.

„Przegląd Gospodarczy" Zesz. 8 z 15 kwietnia zawiera: „Przegląd sytuacji" — E. R.; „Kryzys ubezpieczeń społecznych" — M. Jastrzębowski; „Problemy gdyńskie" — Dr. B. Kasprowicz; „Rola portu gdańskiego w handlu zagranicznym Polski" — B. Nagórski; „Z gospodarczego położenia Stanów Zjedn." — M. Drybiński; „Z gospodarczego położenia wielkiej Brytanji" — Dr. S. Janicki. Ponadto: notatki, rynek pieniężny, rynki towarowe oraz kronikę.

„Gazeta Bankowa" Nr. 7 z 10 kwietnia zawiera artykuły: Prof. J. Piekałkiewicza — „Rozdział kredytów bankowych", L. Żmirskiego — „Procesy uzdrowieńcze w zakresie obiegu pieniężnego", Prof. Dr. J. Handla — „Zarobki i wydatki w starożytnych Atenach". Ponadto działy: bibljografja, ustawodawstwo gospod., skarbowość, pieniądz i kredyt, kronika zagraniczna i t. p.

„Rolnik - Ekonomista" Nr. 8 z 15 kwietnia zawiera artykuły: J. Gościckiego — „Walka z kryzysem rolniczym", Z. Rusinka — „Geneza zadłużenia rolniczego" oraz St. Miklaszewskiego w sprawie rozszerzenia obecnych podstaw finansowych izb rolniczych. Pozatem: dział sprawozdawczy, kronika krajowa i statystyka.

„Przegląd Ekonomiczny" zeszyt 11 zawiera rozprawy: E. Bratro — „Technokratyczny ustrój gospodarczy", L. Caro — „Problem emigracji: przeszłość i przyszłość, E. Lipiński — „W walce o racjonalne podstawy polityki gospodarczej", C. Łagiewski — „Banki akceptacyjne", J. J. Pełczyński — „Projekty gospodarcze prof. Keynes'a", St. Starzyński — „Pożyczka Narodowa w świetle polityki gospodarczej", J. Sondel — „Granice kapitalizmu na wsi", W. Zaklika — „Polskie ustawy lasowe w świetle polityki leśnej". Ponadto: kronika gospodarcza, recenzje, sprawozdania z działalności Tow. Ekonomicznego i nekrologja — zamykają bogatą treść zeszytu.

Drukarnia Samorządowego Instytutu Wydawniczego, Warszawa, ul. Dobra Nr. 28.